

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ДУРНАМОҲОИ ДАВЛАТӢ, КОНСЕПСИЯҲО, СТРАТЕГИЯҲО ВА БАРНОМАҲОИ РУШДИ ИҼТИМОИЮ ИҼТИСОДИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Бо қарори Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 8 июни соли 2018, № 1111
қабул карда шуд.

Бо қарори Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 2 августи соли 2018, № 568
чонибдорӣ карда шуд.

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва иҷтимоию иҷтисодии таҳия, баррасӣ ва тасдиқи дурнамоҳои давлатӣ, консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд.

Моддаи 1. Мағҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- дурнамоҳои рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон - фарзияи аз нуқтаи назари илмӣ асоснокшудаи вазъи ояндаи имконгизири иҷтимоию иҷтисодӣ, илмию техникӣ, экологӣ ва иҷтисоди хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки нишондиҳандаҳои инъикоскунандаи ҳолати мазкуро дар бар мегиранд;
- дурнамосозии давлатии рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонфаъолияти мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ ва субъектҳои ҳочагидор оид ба таҳия ва тақмили дурнамоҳои рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо мақсади қабул кардани қарор дар марҳилаи аввали таҳияи нақшаву барномаҳо ҳамчун воситаи пешбинии илмӣ, таҳлили сенариявӣ (вариантӣ) ва ба даст овардани иттилооти иловагӣ истифода мешаванд;
- консепсияи рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон - пешбинии ҳадафҳои стратегӣ, афзалиятҳо, самтҳо ва вазифаҳои рушди иҷтимоию иҷтисодии кишвар барои ояндаи дарозмуҳлат ва стратегияи амалиёт ҳангоми иҷрои дурнамоҳо, барномаҳо ва нақшаҳои рушди иҷтимоию иҷтисодӣ;
- стратегияи рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон - ҳадафҳои дарозмуҳлат ва нишондодҳои асосие, ки ҳалли вазифаҳои афзалиятнок ва ноил гардидан ба нишондиҳандаҳои мушахасро дар заминаи истифодаи оқилонаи захираву иқтидорҳои мавҷуда фарогир мебошанд;
- барномаи рушди иҷтимоию иҷтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон - маҷмӯи чорабиниҳо ва нақшаҳои мувофиқашуда ҷиҳати расидан ба ҳадафҳои стратегӣ ва вазифаҳои умумӣ дар доираи афзалиятҳои сатҳи миллӣ, маҳаллӣ ва соҳавӣ бо дар назар доштани истифодаи босамари захираҳои табииӣ, моддӣ ва молиявӣ дар давраи миёнамуҳлат;
- барномаи рушди иҷтимоию иҷтисодии маҳалҳо - таҳияи маҷмӯи чорабиниҳо ва нақшаҳои мувофиқашуда ҷиҳати расидан ба ҳадафҳои стратегӣ ва вазифаҳои умумӣ бо дар назар доштани истифодаи босамари захираҳои табииӣ, моддӣ ва молиявӣ;
- модели дурнамосозии рушди иҷтимоию иҷтисодӣ - барномаи компютерии тавассути формулаҳои эконометрикӣ таҳияшуда, ки барои арзёбӣ ва дурнамосозии нишондиҳандаҳои иҷтимоию иҷтисодӣ, инчунин муайян намудани дараҷаи алоқамандии байни нишондиҳандаҳо истифода бурда мешавад;
- барномаи мақсадноки давлатӣ - маҷмӯи чорабиниҳо ва нақшаҳои мувофиқашуда ҷиҳати расидан ба ҳадаф ва афзалиятҳои гузошташудаи давлат дар давраи миёнамуҳлат бо дар назар доштани хусусиятҳои хос, иқтидору захираҳои мавҷудаи соҳаҳои даҳлдор, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тарҳрезӣ мешаванд;

- нақшаҳои рушди иҷтимоию иқтисодӣ - маҷмӯи чорабиниҳо оид ба ҳалли ҳадафҳои гузашташуда, ки метавонанд кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат бошанд;
- баҳши давлатии иқтисодиёт - мақомоти татбиқунандаи фаъолияти иқтисодӣ, аз ҷумла корхонаҳои воҳиди давлатӣ, инчунин ҷамъиятҳои саҳомӣ ва корхонаҳои муштарақ, ки дар онҳо ҳиссаи давлат зиёд мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи дурнамоҳои давлатӣ, консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи дурнамоҳои давлатӣ, консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъерии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байнамилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Принсипҳои ташкил ва фаъолияти низоми дурнамосозии давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ташкил ва фаъолияти низоми дурнамосозии давлатии рушди иҷтимоию иқтисодӣ ба принсипҳои зерин асос меёбанд:

- ягонагӣ - мувофиқаи мутақобилаи дурнамоҳо ва ҳуҷҷатҳои стратегию барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат бо вазорату идораҳои даҳлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- воқеяят - дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси маълумоти расмӣ, иқтидорҳои мавҷуда ва тамоюлҳои солҳои гузашта, таъсири омилҳои дохилӣ ва берунӣ ба иқтисодиёт таҳиягардида, ки ҳангоми тағйирёбии вазъи иқтисодӣ такмил дода мешаванд;
- асоснокии илмӣ - дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нуқтаи назари илмӣ асоснок, ки бо истифодаи таҷрибаи ҷаҳонӣ ва тақмили доимии методология таҳия мешаванд;
- шаффоғият - дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои баъзе ҳуҷҷатҳо ва маълумоти дори сирри давлатӣ, ки баъд аз тасдиқ дастраси умум мегарданд;
- масъулиятнокӣ - иштирокчиёни таҳияи дурнамоҳо барои таҳияи саривақтӣ ва босифати дурнамо, пешниҳоди маълумот ва татбиқи онҳо, тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон масъул мебошанд.

Моддаи 4. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар ва таъмини амнияти иқтисодӣ дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои ояндаи кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат тавассути моделҳои дурнамосозии рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва барномаҳои таҳия менамояд. Тартиби таҳияи дурнамоҳои мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

2. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси таҳлили маҷмӯии натиҷаҳо, афзалиятҳо, имкониятҳо, самтҳои асосӣ ва масъалаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда мешаванд.

3. Ҳангоми таҳияи дурнамоҳо имкониятҳои минбаъдаи пешрафти иқтисоди миллӣ, илму техника, технологияҳои иттилоотио коммуникатсионӣ, тамоюли тағйирёбии вазъи демографӣ, экологӣ, соҳтори иҷтимоии ҷомеа, иқтидор ва имкониятҳои мавҷудаи давлат, мавқеи сиёсии иқтисодии хориҷии он бо дар назар доштани вазъи сиёсии иқтисодии давлатҳо - шарикони асосии савдо ва омилҳои дигар ба инобат гирифта мешаванд.

4. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар маҷмӯи дар сатҳи ҷумҳурӣ, соҳаҳо, баҳшҳои иқтисодӣ, Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва ба таври алоҳида дурнамоҳои рушди стратегии баҳшҳои мӯҳими иқтисодӣ таҳия карда мешаванд;
- ба дурнамоҳои демографӣ, экологӣ, илмию техникий, инчунин дурнамоҳои рушди соҳаҳо ва маҳалҳо, аз ҷумла Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо асос меёбанд;
- ба вариантҳои мақсаднок (индиқативӣ), асосӣ (заминавӣ) ва пессимистӣ бо дар назар доштани таъсири эҳтимолии омилҳои дохилиу берунӣ, афзалиятҳои сиёсати иҷтимоию иқтисодии давлат,

чорабиниҳои танзими давлатии иқтисодиёт, соҳаи иҷтимоӣ ва марҳилаҳои амалигардонии онҳо таҳия карда мешаванд;

- нишондиҳандаҳои миқдорие, ки суръату таносубҳои рушди иқтисодӣ, ҷараёни истеҳсолот ва соҳтори он, андозаи истеҳсол ва истеъмоли молҳо (кор ва хизматрасонӣ)-ро аз рӯи гурӯҳҳои асосии молҳо, натиҷаи пешрафти илму техника, сатҳи некӯҳаҳволии аҳолӣ ва шуғлиноӣ, соҳтори иҷтимоии ҷомеа ва рушди соҳаҳои дигарро тавсиф мекунанд, дар бар мегиранд.

5. Мақоми ваколатдори давлатӣ дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои ояндаи кӯтоҳмуҳлат ба муҳлати як сол ва параметрҳои асосии он барои ду соли минбаъда таҳия мекунад.

6. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои ояндаи миёнамуҳлат то панҷ сол бо тақсимбандӣ ба солҳо таҳия карда, онро ҳар сол тақмил медиҳад.

7. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои ояндаи дарозмуҳлат ба муҳлати на камтар аз даҳ сол таҳия карда, онро дар панҷ сол як маротиба тақмил медиҳад.

8. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон (ба истиснои баъзе ҳуҷҷатҳо ва маълумоти дорои сирри давлатӣ) бояд дар воситаҳои аҳбори омма нашр карда шаванд.

9. Бо мақсади сари вақт ва босифат таҳия намудани дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми ваколатдори давлатӣ ҳуқӯқ дорад аз вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ, мақомоти дигар ва шахсони ҳуқӯқӣ, новобаста ба шакли моликияташон ва тобеияти идоравӣ, маводи заруриро талаб намояд.

10. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ояндаи кӯтоҳмуҳлат вазъи рушди иҷтимоию иқтисодии ҷумҳуриро дар солҳои гузашта, инчунин самтҳои асосии рушди иқтисодиётро барои соли навбатӣ ва параметрҳои он барои ду соли минбаъда дар бар мегиранд.

11. Дар асоси дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли навбатии молиявӣ ва нишондиҳандаҳои он барои ду соли минбаъда аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ таҳия гардида, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мегардад.

12. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми ба Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол намудани лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли навбатии молиявӣ ва нишондиҳандаҳои он барои ду соли минбаъда дар як вақт инчунин ҳуҷҷату маводи зеринро пешниҳод менамояд:

- натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи сипаришудаи соли ҷорӣ;
- дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли оянда ва параметрҳои асосии он барои ду соли минбаъда;
- лоиҳаҳои барномаҳои мақсаднок, ки маблағгузории онҳо аз ҳисоби бучети давлатӣ барои соли оянда пешбинӣ шудааст.

13. Мақоми ваколатдори давлатӣ бо дар назар доштани вазъи иқтисодии ҷаҳон, минтақа ва омилҳои таъсирбахши дохилию берунӣ ба иқтисодиётӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа мониторинги вазъи иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро гузаронида, дар ҳолатҳои зарурӣ нишондиҳандаҳои дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро тақмил медиҳад.

Моддаи 5. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба дурнамосозии давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба дурнамосозии давлатии рушди иҷтимоию иқтисодӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯайян карда мешавад.

Моддаи 6. Дурнамоҳои рушди бахши давлатӣ

1. Дурнамоҳои рушди бахши давлатӣ дар доираи дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ояндаи кӯтоҳмуҳлат барои ҷумҳурӣ, аз ҷумла Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятаҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, дар маҷмӯъ аз рӯи соҳаҳо тартиб дода мешавад.

2. Дурнамоҳои рушди бахши давлатӣ нишондиҳандаҳои зеринро дар бар мегиранд:

- харочот барои амалӣ намудани барномаҳои сармоягузорӣ бо нишон додани номгӯи иншоот ва мухлати соҳтмони онҳо, ҷиҳати азнавсозӣ ё таҷдиди объектҳои моликияти давлатӣ, иҷрои корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва таҷрибавӣ/конструкторӣ вобаста ба ҳариҷ мол (кор ва хизматрасонӣ) ва эҳтиёҷоти онҳо;

- фаъолияти субъектҳои ҳоҷагидори баҳши давлатӣ, аз ҷумла маҷмӯи маҳсулоти истеҳсолшуда ва фурӯҳташуда, содироту воридоти мол (кор ва хизматрасонӣ), маблағгузорӣ ба сармояи асосӣ аз ҳисоби манбаъҳои ҳудӣ ва қарзӣ;

- истеҳсоли маҳсулот (кор ва хизматрасонӣ) аз ҷониби корхонаҳои давлатӣ ва ҷамъиятҳои саҳомӣ дар шакли аслӣ бо дар назар доштани номгӯй ва нарҳи молҳо.

3. Дурнамоҳои рушди баҳши давлатӣ, ҳамчунин, нишондиҳандаҳои истифодаи моликияти давлатиро бо дар назар доштани тадбирҳои баланд бардоштани босамарии онҳо дар бар мегирад.

Моддаи 7. Ягонағии консепсия, стратегия ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ба ҳадаф, усул ва мухлати ноилшавии онҳо, нишондиҳандаҳои умумии ба ҳамаи соҳаҳо даҳлдор, намуд ва ҳачми заҳираҳои масрафшаванд мутобиқ бошанд.

2. Маҷмӯи ҳӯҷҷатҳо бояд бо риояи умумӣ ва равиши ягонаи технологияи таҳия дар асоси қоидаҳое, ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд, таҳия гардад.

Моддаи 8. Консепсияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон консепсияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳия ва тасдиқ менамояд.

2. Консепсияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- бо мақсади муайян кардани самтҳои асосии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ояндаи дарозмуҳлат таҳия карда мешавад;

- таҳлили рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи муайяни гузашта ва тавсифи вазъи иқтисодии онро дар соли ҷорӣ дар бар мегирад;

- ҳадафҳои стратегӣ ва афзалиятҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, воситаҳои ноил шудан ва роҳҳои давра ба давра амалӣ гардонидани мақсаду афзалияти мазкурро муайян мекунад;

- самтҳои асосии сиёсати иҷтимоию иқтисодии давлат, аз ҷумла соҳаҳои алоҳидай иқтисодӣёт ва маҷмӯии байнисоҳавӣ, инчунин самтҳои асосии сиёсати илмию техниқӣ, инноватсионӣ, сармоягузорӣ, экологӣ, минтақавӣ ва иқтисоди хориҷиро муқаррар менамояд.

3. Консепсияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи на камтар аз 20 сол таҳия карда мешавад.

Моддаи 9. Стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳия менамояд.

2. Стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар асоси дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия мегардад;

- таҳлили рушди миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар давраи муайяни гузашта фаро гирифта, марҳила ва талаботи асосии рушди иҷтимоию иқтисодиро дар бар мегирад;

- ҳадафҳои стратегӣ, афзалиятҳо ва принсипҳои рушди миллӣ, воситаҳои ноилшавӣ ва роҳҳои татбиқи ҷунун ҳадафҳо ва афзалиятҳо, фароҳам овардани шароитҳои ниҳодии рушд, таъмини рушди ҳамаҷонибаи соҳаҳои иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ ва баланд бардоштани сатҳи некӯҳаҳволии аҳолиро муайян менамояд.

3. Стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи на камтар аз 15 сол таҳия намуда, онро дар панҷ сол як маротиба такмил медиҳад.

4. Стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад.

5. Барои татбиқ намудани стратегияи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои миёнамуҳлати миллию соҳавӣ таҳия карда мешаванд.

Моддаи 10. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои давраҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнахмуҳлат ва дарозмуҳлат бо тартиби муқарраргардида таҳия намуда, дар ҳолатҳои зарурӣ бо дар назар доштани вазъи ҷорӣ ба он тағйирот ворид менамояд.

2. Барномаи кӯтоҳмуҳлати рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи аз 1 то 3 сол таҳия карда мешавад.

3. Барномаи миёнахмуҳлати рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи аз 3 то 5 сол таҳия карда мешавад.

4. Барномаи дарозмуҳлати рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи на камтар аз 5 сол таҳия карда мешавад:

5. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнахмуҳлат ва дарозмуҳлат дорои чунин маълумот мебошад:

- дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи муайяни гузашта;

- оид ба мақсаду афзалиятҳои рушди иҷтимоию иқтисодӣ, илмию техникӣ, сармоягузорӣ, экологӣ, иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- дар бораи нақшаи ҷорабиниҳо бо дар назар доштани муҳлат, иҷроқунандагони он, индикаторҳо барои мониторинг, натиҷаҳои пешбинигардида ва сарчашмаи маблағгузорӣ.

6. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраҳои кӯтоҳmuҳлат, миёнахmuҳлат ва дарozmuҳlat тадбирҳои зеринро пешбинӣ менамояд:

- рушди устувори иқтисодиёт ва дастгирии соҳибкорӣ, таъмини мӯтадилии нарҳҳо, шуғли пурмаҳсул ва тавозуни мусбати тиҷорати берунӣ;

- ташаккули ниҳодҳои иқтисодии моликиятдорӣ, меҳнатӣ, молиявӣ, иҷтимоӣ ва дигаргунсозии онҳо;

- дастгирии давлатии илм, истифодаи натиҷаҳои тадқиқоти илмӣ дар истеҳсолот, муайян намудани самтҳои афзалиятноки рушди илм, гузаронидани ташхиси мавзӯъҳои илмию техникӣ, омода намудани барномаҳои маҷмӯии мақсадноки илмӣ;

- афзоиши даромад, баландшавии сатҳи зиндагии аҳолӣ, рушди соҳаҳои иҷтимоӣ, бартараф кардани нобаробарии иҷтимоӣ;

- рушди Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, истифодаи босамари захираҳои онҳо, ба ҳам наздик намудани нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагӣ, аз ҷумла даромади аҳолӣ;

- ҳифзи табиат ва баланд бардоштани бехатарии экологӣ;

- такмили соҳтори содироту воридот, ҷалб кардани сармоягузории хориҷӣ ва истифодаи босамари он, танзими фаъолияти иқтисоди хориҷӣ;

- амалисозии барномаҳои муштарак бо иштироки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва пардохти қарзҳои берунӣ;

- рушд ва истифодаи босамари захираҳои иттилоотӣ ва таъмини аҳолӣ бо иттилооти дорои аҳамияти камъияти;

- таъсис ва нигоҳдории ҷойҳои нави корӣ;

- бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат;

- пешгирии ҷалби кӯдакони ноболиг ба меҳнат;

- пешгирӣ ва бартараф намудани шуғли ғайрирасмӣ.

7. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи барномаи рушди иҷтимоию иқтисодиро ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баррасӣ ва тасдиқ (қабули қарори даҳлдор) пешниҳод менамояд.

8. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол барои маълумот ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузоришро дар бораи натиҷаҳои иҷрои барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли гузашта, инчунин пешниҳодро оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои минбаъда ирсол менамояд.

9. Тартиби таҳияи барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлатро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 11. Барномаҳои мақсадноки давлатӣ

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои мақсадноки давлатиро таҳия намуда, татбиқи онро таъмин менамояд.

2. Номгӯи барномаҳои мақсадноки давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва афзалиятҳое, ки дар асоси он таҳия мегарданд, муайян намуда, онро тасдиқ менамояд.

3. Барномаи мақсадноки давлатӣ аз рӯи соҳаҳо аз ҷониби мақоми даҳлдори давлатӣ бо дар назар доштани маблағгузорӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ ва фондҳои мақсадноки буҷетӣ таҳия мешавад.

4. Дар барномаҳои мақсадноки давлатӣ маълумоти зерин пешбинӣ мегардад:

- асосноккунӣ ва афзалияти барнома аз нигоҳи илмию иқтисодӣ;
- натиҷаҳои пешбинишудаи иҷтимоию иқтисодӣ ва экологии барнома;
- сарчашмаҳои маблағгузорӣ ва тақсимбандӣ ба солҳо;
- номи дақиқи фармоишгар ва иҷроқунандаи асосии барномаи мазкур.

Моддаи 12. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо

1. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ таҳия менамоянд, ки онҳо аз ҷониби Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо тасдиқ мегарданд.

2. Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ ва мақоми ваколатдори давлатӣ, инчунин дигар мақомоти даҳлдор иҷрои корҳои зеринро таъмин менамоянд:

- аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ таҳияи лоиҳаи санади даҳлдор ҷиҳати ташкили корҳо доир ба таҳияи дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян намудани номгӯи нишондиҳандаҳои дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва таҳияи тавсияҳои методӣ оид ба таҳияи дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодии Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо;
- аз ҷониби мақомоти омор ба вазорату идораҳои ҷумҳурӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ пешниҳод намудани маълумоти оморӣ дар доираи барномаи корҳои оморӣ.

3. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ дар асоси дурнамои таҳиягардида иҷрои корҳои зеринро таъмин менамояд:

- андешидани тадбирҳо оид ба муҳайё соҳтани шароит барои рушди босуботи иҷтимоию иқтисодӣ, андешидани ҷораҳои судманд ҷиҳати бартараф кардани нобаробарии рушди минтақаҳо, истифодаи босамари захираҳои табииӣ, моддӣ, меҳнатӣ ва молиявии онҳо, аз ҷумла барои зиёд намудани истеҳсоли молҳои содиротӣ ва молҳои воридотивазқунанда;
- баргузории муколамаи озод байни мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ, баҳши ҳусусӣ ва ташкили ҷорабиниҳои таблиғотиву фаҳмондадиҳӣ дар минтақаҳо ҷиҳати ноил гардидан ба нишондиҳандаҳои дурнамои рушди иҷтимоию иқтисодӣ;
- таҳияи тавсияҳо оид ба коҳиш додани ҳолатҳои буҳронӣ дар минтақаҳо.

4. Дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо барои таҳияи барномаҳои стратегии рушди иҷтимоию иқтисодии онҳо асос мебошанд.

Моддаи 13. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо

1. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо барои давраи миёнамуҳлат дар асоси ҳучҷатҳои стратегӣ ва барномавӣ, инчунин дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии маҳал таҳия мегардад.

2. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо ҳадафҳои стратегии рушди кишварро дар баргирифта, бо дар назар доштани ҳусусиятҳои хос, иқтидорҳо, афзалиятҳо ва захираҳои мавҷудаи ҳар як маҳал таҳия ва амалӣ карда мешавад.

3. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо мақсадҳои афзалиятнок, вазифаҳо ва сamtҳои асосии рушди минтақа, захираҳои зарурӣ ва нақшаю чорабиниҳои ҳамаи тарафҳои манфиатдорро барои ноил гардидан ба мақсадҳои стратегии рушд дар бар мегирад.

4. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо ба принсипҳои зерин асос меёбад:

- ҳатмӣ будани таҳияи барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо ҳамчун механизми банақшагирии стратегӣ;

- таъмини пурра ва маҷмӯии барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо фарогири ҳамаи барномаҳои миллӣ ва чорабиниҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ буда, аз ҳисоби буҷети давлатӣ, шарикони рушд, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, сармоягузорони ватанию хориҷӣ маблағузорӣ карда мешавад;

- иштироки ҷомеаи шаҳрвандӣ ҳангоми таҳия ва татбиқи барномаҳо;

- мониторинг ва арзёбии барномаҳо.

5. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо барои таҳияи буҷети маҳаллӣ ва пешниҳодҳо оид ба маблағузории сamtҳои алоҳидаи рушди маҳаллӣ аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ асос меёбад.

6. Тартиби мувофиқасозии масъалаҳо оид ба маблағузории samtҳои алоҳидаи рушди маҳаллӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

7. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо барои амалӣ шудани чорабиниҳои аз ҳисоби шарикони рушд, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва сармоягузорони ватанию хориҷӣ маблағузоришаванд асос мебошад.

8. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ таҳия гардида, бо қарори Маҷлиси вакилони ҳалқ тасдиқ карда мешавад.

9. Мониторинг ва арзёбии барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар асоси тартибу услубе, ки аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ шудааст, гузаронида мешаванд. Мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад мониторинг ва арзёбии интихобии барномаи рушди маҳалро анҷом дихад. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалҳо метавонад аз рӯи натиҷаҳои мониторинг ва арзёбӣ такмил ёбад.

10. Тартиби таҳия намудани барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

11. Барномаи рушди иҷтимоию иқтисодии маҳалро мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии даҳлдор татбиқ менамоянд.

Моддаи 14. Шӯрои методӣ оид ба дурнамосозӣ

1. Бо мақсади ҳамоҳангизии фаъолияти вазорату идораҳо оид ба таҳияи дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, баррасӣ ва илман асоснок намудани дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ, аз ҷумла Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо Шӯрои методӣ оид ба дурнамосозӣ ташкил карда мешавад.

2. Тартиби кор ва ҳайати Шӯрои методӣ оид ба дурнамосозӣ ва [НИЗОМНОМАИ](#) онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

3. Вазифаҳои асосии Шӯрои методӣ оид ба дурнамосозӣ:

- ҳамоҳангизии фаъолияти вазорату идораҳо, иштирокчиёни таҳияи дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- арзёбии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар ҳолати зарурӣ пешниҳод намудани тақлиф оид ба ворид намудани тағйирот ба дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ;

- таҳлили илмии дурнамои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодӣ;

- таҳияи методологияи дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии ҷумҳурӣ, аз ҷумла Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо;

- баррасӣ ва омӯзиши равандҳои муосири дурнамосозӣ дар ҷаҳон ва дар ин замина омода намудани пешниҳодҳо ҷиҳати такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти дурнамосозӣ;

- иштирок дар ҳалли масъалаҳои методологӣ, илмию техники ҳангоми таҳия ва такмili низоми ҳуҷҷатҳои методӣ оид ба таҳияи ҳуҷҷатҳои стратегии сатҳи миллӣ, минтақавӣ ва соҳавӣ.

Моддаи 15. Масъулият барои пешниҳод намудани маълумот

Мақомоти ичроияи марказии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти дигар, инчунин шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҷиҳати сари вақт пешниҳод намудани маводи таҳлилию омории дақиқ барои таҳияи дурнамоҳои давлатии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон масъул мебошанд.

Моддаи 16. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 17. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи дурнамоҳои давлатӣ, консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 декабри соли 2003 "[Дар бораи дурнамоҳои давлатӣ, консепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон](#)" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2003, № 12, мод. 681; с. 2009, № 3, мод. 87; с. 2011, № 12, мод. 845; с. 2017, №1-2 мод. 22) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 18. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 3 августи соли 2018, № 1544